

Omavalvonnan vuosiraportti 2025

Aluehallitus

Valvontakäynnit, 83 kpl

Tyyppi ja toimiala	Ennakollinen valvontakäynti	Suunnitelmallinen valvontakäynti	Reaktiivinen valvontakäynti
Ikääntyneiden palvelut	-	16	1
Sosiaalipalvelut	2	30	4
Terveyspalvelut	-	30	-
yhteensä	2	76	5

Valvontakäynnit

Sosiaalipalvelut

- Sosiaalipalvelujen suunnitelmalliset valvontakäynnit kohdistuivat lastensuojelun-, mielenterveys- ja riippuvuus- sekä vammaispalvelujen asumis- ja laitospalveluihin.
- Lastensuojelun valvontakäynnit kohdistuivat ostopalveluihin (6) ja omaan palveluihin (2). Keskeiset havainnot ja ohjaustoimet liittyivät lääkehoidon toteutukseen ja laiteturvallisuuteen sekä pelastus-, tietoturva- ja laiteturvallisuussuunnitelmien laadintaan ja henkilöstön tietoisuuteen näistä suunnitelmista.

- Vammaispalvelujen valvontakäynnit kohdistuivat sekä ostopalveluihin (7) että omaan palveluihin (6). Keskeiset ohjauskohteet liittyivät asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumiseen, yksiköiden tilojen asianmukaisuuteen sekä pelastus-, tietoturva- ja laiteturvallisuussuunnitelmien laadintaan ja henkilöstön tietoisuuteen näistä suunnitelmista.
- Mielenterveys- ja riippuvuuspalveluissa suunnitelmalliset valvontakäynnit kohdistuivat lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluihin. Yleisimpinä havaintoina tuli esille, että Etelä-Savossa hoitoon pääsy toteutuu lain asettamissa määräaikoissa ja terapiapalveluihin on panostettu rekrytoinneissa ja henkilöstön koulutuksessa.
- Yleisimmät havainnot ja ohjaustoimet mielenterveys- ja riippuvuuspalveluissa liittyivät laiterekisterin ylläpitoon ja laitteiden huoltoon sekä poistumisturvallisuuden varmistamiseen ja varautumiseen häiriö- ja poikkeustilanteissa.

Valvontakäynnit

Ikääntyneiden palvelut

- Valvontatiimi toteutti ikääntyneiden palveluiden valvontakäynnit ikääntyneiden ympärivuorokautisiin asumispalveluysiköihin sekä kotihoitoon. Kaikkiaan tehtiin 16 suunnitelmallista valvontakäyntiä omiin ja ostopalveluihin.
- Yleisimmät havainnot ja ohjaus käynneillä koskivat asumispalveluysiköiden kameravalvontaa, asiakkaiden itsemääräämisoikeutta, henkilöstömitoituksen toteutumista, erityisesti yöaikaan, sekä asumisyksiköiden tilojen kodinomaisuutta ja esteettömyyttä sekä soveltuvuutta.

Terveyspalvelut

- Käynnit kohdistuivat perusterveydenhuollon osastoille, perusterveydenhuollon vastaanottopalveluihin, suun terveydenhuoltoon, erikoissairaanhoidon osastoille ja päivystykseen
- Annettu ohjaus kohdistui seuraaviin teemoihin: omavalvontaohjelmaan perehtyminen, ja omavalvontasuunnitelman näkyvyys yksikössä, perehdytyksen dokumentointi ja henkilöstön osallistaminen, poistumisturvallisuus ja pelastussuunnitelmat, potilaiden yksityisyydensuoja, laiteturvallisuus ja riskikartoitukset, tietosuoja ja kameravalvonta, valvontalain ilmoitusvelvollisuus ja vastatoimikiellon koulutus, hoitotakuun toteutumisen seuranta ja tietoturva

Valvontahavainnot, 62 kpl

Tyyppi ja palvelualue	Asiakas/ potilasturvallisuus	Henkilöstö- mitoitus	Itsemääräämis oikeus	Lääkitys turvallisuus	Asiakkaan kohtelu	muu	Yhteensä (Eloisan oma palvelutuotanto)
Ikääntyneiden palvelut	24	3		6	1	1	35 (16)
Sosiaalipalvelut	9	8	1	1	3	5	27 (6)
Terveyspalvelut							-
yhteensä	35	11	1	7	4	6	62

Valvontahavainnot

- Valvontakäyntien lisäksi valvontatiimin käsiteltäväksi saapui vuonna 2025 yhteensä 62 valvontahavaintoa. Valvontahavaintoihin kirjataan henkilöstön, asiakkaiden tai heidän omaisten tekemät ilmoitukset, jotka saapuvat valvontatiimin sähköpostiin tai puhelimitse. Valvontahavaintoihin kirjataan myös aluehallintoviraston omavalvonnallisesti käsiteltäväksi saatetut ilmoitukset. Kohtaan muu tilastoituu lisäksi esimerkiksi tietosuojaan tai tiloihin liittyvät ilmoitukset.
- Ikääntyneiden palvelualueelta valvontahavainnot kertyi 35 kpl. Valvontahavainnot kohdistuivat yksiköiden henkilöstömitoitukseen, asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumiseen ja kohteluun, asiakasturvallisuuteen, lääkitysturvallisuuteen sekä toimitilojen soveltuvuuteen ja lainmukaisuuteen.
- Valvontahavainnot sosiaalipalveluista saapui 27 kpl. Valvontahavainnot kohdistuivat yksiköiden henkilöstömitoitukseen, asiakkaiden itsemääräämisoikeuden toteutumiseen ja kohteluun, asiakasturvallisuuteen, lääkitysturvallisuuteen sekä toimitilojen soveltuvuuteen ja lainmukaisuuteen.

Vaaratilanneilmoitukset

2024

- Asiakas- ja potilasturvallisuusilmoituksia 10977 kpl
 - Nousua viime vuoteen 21,7 %
- Työturvallisuusilmoituksia 4885 kpl
 - Nousua viime vuoteen 27,6 %
- Tietoturva- ja tietosuojailmoituksia 298 kpl
 - Laskua viime vuoteen 1,97 %

2025

- Asiakas- ja potilasturvallisuusilmoituksia 12035 kpl
 - Nousua viime vuoteen 9,46 %
- Työturvallisuusilmoituksia 4617 kpl
 - Laskua viime vuoteen 5,5 %
- Tietoturva- ja tietosuojailmoituksia 298 kpl
 - Sama määrä kuin viime vuonna

Vakavan vaaratapahtuman tutkinnan aiheet (14 kpl)

- Psyykkiseen hyvinvointiin liittyvät riskit (itsetuhoisuus, itsemurha)
- Hoidon ohjauksen haasteet (potilaan sijoittelu, hoitoon ohjaus)
- Hoitoprosessin viivästys ja kriittiset toimenpiteet (viivästynyt toimenpide, hoitolinjaukset)
- Lääketieteelliset komplikaatiot (sepsis, suolitukos)
- Tapaturmat ja fyysiset vammat hoidon aikana (kaatumiset, palovammat)
- Haitallisten aineiden väärinkäyttö (käsidesi)
- Toimenpiteiden turvallisuus (vierasesine)
- Kuntoutuksen ja jatkohoidon ongelmat (kuntoutus, tukos)
- Kuolemantapaus hoidon yhteydessä tai sen jälkeen

Valvontalain 29 §:n mukaiset ilmoitukset

- Valvontalaki (741/2023) 29 § edellyttää palveluntuottajaa ilmoittamaan palvelunjärjestäjälle omassa tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta vakavasti vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaratilanteet sekä muut sellaiset puutteet, joita palveluntuottaja ei ole kyennyt tai ei kykene korjaamaan omavalvonnallisin toimin.
- Valvontalain 29 § mukaisia ilmoituksia on saapunut vuonna 2025 yhteensä 34 kpl, sosiaalipalvelut (10), Ikääntyneiden palvelut (12) ja terveystalvelut (12).

Valvontatiimin kokoonpano ja resurssit

- Omavalvontaohjelman mukaista hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevan palvelutuotannon valvontaa toteutti vuonna 2025 neljä valvonta-asiantuntijaa.
- Valvontatehtävän lisäksi valvonta-asiantuntijat ohjaavat organisaation lääkitys- ja laiteturvallisuudessa, toteuttavat vakavan vaaratapahtuman tutkinnat sekä toimii ammattimaisen käyttäjän vastuuhenkilönä.

Yhteistyöverkostot

- Valtakunnallinen valvonnan kehittäminen –työryhmä muiden hyvinvointialueiden valvonta-asiantuntijoiden kanssa.
- Palvelualuekohtaiset valtakunnalliset yhteistyöryhmät valvonnan suunnittelun ja käytäntöjen jalkauttamiseksi
- Omavalvonnan menettelyjen yhteistyöryhmä – valtakunnallinen työryhmä
- Asiakas- ja potilasturvallisuusverkosto – valtakunnallinen työryhmä
- Yhteistyötapaamiset toimialajohtajien ja palvelu- ja tulosaluepäälliköiden kanssa
- Aluehallintovirastot ja Valvira